

**Provincie Overijssel**

Luttenbergstraat 2  
Postbus 10078  
8000 GB Zwolle  
Telefoon 038 499 88 99  
Fax 088 11 88 671  
overijssel.nl  
postbus@overijssel.nl

KvK 51048329  
IBAN NL45 RABO 0397 3411 21

**Inlichtingen bij**

Zaaknummer 6113627

Stichting Science4Nature

Science Park 904  
1098 XH AMSTERDAM

| Datum      | Kenmerk      | Bijlagen | Uw brief         | Uw kenmerk |
|------------|--------------|----------|------------------|------------|
| 22.04.2021 | 2021/0070636 | 3        | 22 december 2020 |            |

Onderwerp: Ontheffing Wet natuurbescherming

Geachte

U heeft een verzoek tot het wijzigen van uw ontheffing op grond van de Wet natuurbeschermingswet – onderdeel soorten (verder Wnb) bij ons ingediend. Deze hebben wij op 22 december 2020<sup>1</sup> ontvangen. De aanvraag is gedaan vanwege het uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek. De wijziging betreft het toevoegen van soortengroepen en onderzoeksmethoden aan de ontheffing.

In deze brief geven wij ons besluit weer.

**Besluit**

Wij wijzigen uw ontheffing<sup>2</sup> van verbodsbepalingen voor soorten van de Habitatrictlijn en nationaal beschermde soorten. De aanvulling op de bestaande ontheffing in het bijzonder de verboden om de in onderstaande tabel weergegeven soorten dagvlinders te doden of te vangen, opzettelijk te verstoren<sup>3</sup>, eieren van deze soorten opzettelijk te vernielen of te rapen<sup>4</sup> en voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze soorten te beschadigen of te vernielen<sup>5</sup>, alsmede de verboden de in de tabel weergegeven soorten dagvlinders opzettelijk te doden of te vangen<sup>6</sup> en vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze soorten opzettelijk te beschadigen of te vernielen<sup>7</sup>.

Daarnaast wordt de ontheffing van het verbod voor het onder zich hebben en vervoeren van (delen van) beschermde dieren en planten, uitgebreid met eieren en rupsen van dagvlinders die voor hun overleving afhankelijk zijn van tussengastheren<sup>8</sup>.

Wij verlenen u geen ontheffing van het verbod dieren of eieren van dieren uit te zetten. U plaatst rupsen die niet nodig zijn voor het onderzoek op dezelfde locatie terug in het gebied waar ze van nature voorkomen. Het verbod uit artikel 3.34 eerste lid is daarom hier niet aan de orde.

<sup>1</sup> EDO-kenmerk 2020/0363182

<sup>2</sup> In het kader van art. 3.3, eerste lid, 3.8, eerste lid en art. 3.10, tweede lid, in samenhang met art. 3.8, eerste lid Wnb

<sup>3</sup> Art. 3.5, tweede lid Wnb

<sup>4</sup> Art. 3.5, derde lid Wnb

<sup>5</sup> Art. 3.5, vierde lid Wnb

<sup>6</sup> Art. 3.10, eerste lid, sub a Wnb

<sup>7</sup> Art. 3.10, eerste lid, sub b Wnb

<sup>8</sup> Art. 3.6, lid 2

| <b>Soort</b>            | <b>verbodsbepaling</b>                |                                       |                                     |                                                                          |                                                                                         |                                                                          |
|-------------------------|---------------------------------------|---------------------------------------|-------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------|
|                         | (Opzettelijk) vangen <sup>9, 10</sup> | (Opzettelijk) doden <sup>11, 12</sup> | Opzettelijk verstoren <sup>13</sup> | eieren van deze soort opzettelijk te vernielen of te rapen <sup>14</sup> | voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen <sup>15, 16</sup> | Eieren of rupsen onder zicht te hebben of te vervoeren <sup>17, **</sup> |
| Aardbeivlinder          | x                                     |                                       |                                     |                                                                          | x                                                                                       |                                                                          |
| Bosparemoervlinder      | x                                     |                                       |                                     |                                                                          | x                                                                                       |                                                                          |
| Bruin dikkopje          | x                                     |                                       |                                     |                                                                          | x                                                                                       |                                                                          |
| Bruine eikenpage        | x                                     |                                       |                                     |                                                                          | x                                                                                       |                                                                          |
| Donker pimperlblauwtje  | x                                     | x                                     | x                                   | x                                                                        | x                                                                                       | x                                                                        |
| Duinparemoervlinder     | x                                     |                                       |                                     |                                                                          | x                                                                                       |                                                                          |
| Gentiaanblauwtje        | x                                     | x                                     |                                     |                                                                          | x                                                                                       |                                                                          |
| Grote paremoervlinder   | x                                     |                                       |                                     |                                                                          | x                                                                                       |                                                                          |
| Grote vos               | x                                     |                                       |                                     |                                                                          | x                                                                                       |                                                                          |
| Grote vuurvlinder       | x                                     |                                       | x                                   |                                                                          | x                                                                                       |                                                                          |
| Grote weerschijnvlinder | x                                     |                                       |                                     |                                                                          | x                                                                                       |                                                                          |
| Iepenpage               | x                                     |                                       |                                     |                                                                          | x                                                                                       |                                                                          |
| Kleine heivlinder       | x                                     |                                       |                                     |                                                                          | x                                                                                       |                                                                          |
| Kleine ijsvogelvlinder  | x                                     |                                       |                                     |                                                                          | x                                                                                       |                                                                          |
| Kommavlinder            | x                                     |                                       |                                     |                                                                          | x                                                                                       |                                                                          |
| Pimperlblauwtje         | x                                     | x                                     | x                                   | x                                                                        | x                                                                                       | x                                                                        |
| Sleedoornpage           | x                                     |                                       |                                     |                                                                          | x                                                                                       |                                                                          |
| Spiegeldikkopje         | x                                     |                                       |                                     |                                                                          | x                                                                                       |                                                                          |
| Veenbesblauwtje         | x                                     |                                       |                                     |                                                                          | x                                                                                       |                                                                          |
| Veenbosparemoervlinder  | x                                     |                                       |                                     |                                                                          | x                                                                                       |                                                                          |
| Veenhooibeestje         | x                                     |                                       |                                     |                                                                          | x                                                                                       |                                                                          |
| Veldparemoervlinder     | x                                     |                                       |                                     |                                                                          | x                                                                                       |                                                                          |
| Zilveren maan           | x                                     |                                       |                                     |                                                                          | x                                                                                       |                                                                          |

De ontheffing blijft ongewijzigd voor de verboden

- planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen<sup>18</sup>.
- vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij de Wet natuurbescherming, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen<sup>19</sup>.

<sup>9</sup> Art. 3.5, eerste lid Wnb

<sup>10</sup> Art. 3.10, eerste lid, sub c Wnb

<sup>11</sup> Art. 3.5, eerste lid Wnb

<sup>12</sup> Art. 3.10, eerste lid, sub c Wnb

<sup>13</sup> Art. 3.5, tweede lid Wnb

<sup>14</sup> Art. 3.5, derde lid Wnb

<sup>15</sup> Art. 3.5, vierde lid Wnb

<sup>16</sup> Art. 3.10, eerste lid, sub b Wnb

<sup>17</sup> Art. 3.6, tweede lid Wnb

<sup>18</sup> Artikel 3.5. lid 5 Wnb

<sup>19</sup> Artikel 3.10. lid 1 onder C Wnb

Deze ontheffing heeft alleen betrekking op overtredingen die worden gemaakt in verband met het door uw organisatie uitgevoerde wetenschappelijk onderzoek en vindt plaats in heel Overijssel.

Deze gewijzigde ontheffing treedt in werking voor een periode van vijf jaar, vanaf een dag na de verzenddatum van dit besluit.

Verder besluiten wij dat de volgende stukken/delen van de aanvraag onderdeel uitmaken van de ontheffing, voor zover niet in strijd met de voorschriften zoals weergegeven in bijlage 1.

- De aanvraag van 22 december 2020 en de volgende bijbehorende stukken te weten:
- Activiteitenplan Science4Nature t.b.v. aanvraag ontheffing Wet Natuurbescherming – dagvlinders
- Concept gedragscode

Na het onherroepelijk worden van deze ontheffing, zijn de voorschriften (nummers 1 t/m 7) van de verleende ontheffing van 11 mei 2020 met kenmerk 2020/0119572 vervallen en vervangen door de in bijlage 1 weergegeven voorschriften. De voorschriften zijn daarbij hernummerd.

De motivering voor ons besluit is in bijlage 2 (overwegingen), behorende bij dit besluit, weergegeven.

### Voorschriften

Aan ons besluit verbinden wij voorschriften. Deze zijn in bijlage 1 weergegeven.

### Bezwaar

Als u het niet eens bent met dit besluit om ontheffing te verlenen kunt u bezwaar maken. Op pagina 3 wordt toegelicht hoe u dit kunt doen.

### Leges

U bent voor het in behandeling nemen van uw aanvraag geen leges verschuldigd<sup>20</sup>:

| Artikel Code        | Artikel omschrijving                                                                                                                                                                                                                                              | Leges bedrag  |
|---------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------|
| 7.6.5               | In behandeling nemen van een aanvraag voor een ontheffing als bedoeld in de artikelen 3.3, 3.4, 3.8, 3.10 en 3.34 van de Wnb, in verband met handelingen in het kader van wetenschappelijk onderzoek, onderwijs en re-populatie voor niet-commerciële doeleinden. | € 0,00        |
| <b>Totaal leges</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                   | <b>€ 0,00</b> |

### Vragen

Heeft u vragen? Belt u dan met [REDACTED] te bereiken tijdens kantooruren op nummer 038 499 [REDACTED]. Schrijft u ons een brief of e-mail? Behandel dan één onderwerp per brief of e-mail. Wilt u ook het zaaknummer Z-HZ\_WNB-2020-004649 vermelden? Op die manier kunnen wij sneller op uw vraag of opmerking reageren.

Met vriendelijke groet,  
namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,



### Bijlagen:

|           |                                                                  |
|-----------|------------------------------------------------------------------|
| Bijlage 1 | <b>Voorschriften</b>                                             |
| Bijlage 2 | <b>Overwegingen bij het besluit</b>                              |
| Bijlage 3 | <b>RAVON desinfectie protocol</b>                                |
| Bijlage 4 | <b>Op 11 mei 2020 verleende ontheffing, kenmerk 2020/0119572</b> |

### Afschriften

Een afschrift van dit besluit is tevens verzonden aan:

- Burgemeester en wethouders van alle gemeenten in Overijssel

<sup>20</sup> Belastingverordening Overijssel 2020

**Als u het niet eens bent met dit besluit kunt u bezwaar maken, als u belanghebbende bent.**  
Stuurt u dan een bezwaarschrift aan ons. Wij controleren dan of wij een juist besluit hebben genomen.

**Uw bezwaarschrift is een brief die aan een aantal eisen moet voldoen.**

De wet stelt eisen aan uw bezwaarschrift. Die eisen zijn:

1. U zegt met welk besluit u het niet eens bent. Dit doet u door in uw bezwaarschrift het kenmerk te vermelden dat op onze brief staat.
2. U zegt waarom u het niet eens bent met dit besluit.
3. U zet uw naam, adres, handtekening en de datum op uw bezwaarschrift.
4. U verstuurt het bezwaarschrift op tijd. Op onze brief staat een verzenddatum. U stuurt ons binnen zes weken na die datum uw bezwaarschrift.

**Uw bezwaarschrift kunt u op 3 manieren aan ons versturen.**

1. Met de post naar: Gedeputeerde Staten van Overijssel, Team Juridische zaken, Postbus 10078, 8000 GB Zwolle.
2. Via internet. U gebruikt daarvoor ons digitale bezwaarformulier. U vindt het formulier via <https://forms.overijssel.nl/bezwaar-klacht/bezwaar-beslissing/>.
3. Met een faxbericht. Het faxnummer van het team Juridische Zaken is: 088 - 118 86 73.

**Wat als u niet kunt wachten tot er een nieuw besluit is genomen?**

Ook als u bezwaar maakt treedt dit besluit gewoon in werking. Dat kan vervelende gevolgen voor u hebben. U kunt de rechtbank dan vragen een voorlopige beslissing te nemen, door een zogeheten 'voorlopige voorziening' aan te vragen. Dit is een aparte procedure die loopt naast de door u gestarte bezwaarprocedure. Voor de behandeling van uw verzoek om een voorlopige voorziening betaalt u een bedrag. De rechter kan beslissen dat wij dat bedrag aan u moeten vergoeden. Voor informatie over het indienen van een verzoek belt u met de Rechtbank Overijssel: 088 – 361 55 55.

## **BIJLAGE 1 – VOORSCHRIFTEN BIJ HET BESLUIT**

### ***Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag***

Geef u in de e-mail (meldpunt@overijssel.nl) naar ons of in een telefoongesprek (038 499 88 99) altijd aan dat het gaat om de Wet natuurbescherming – soortenbescherming, de naam van het project en ons kenmerk van dit besluit (2021/0070636). Daarmee is direct duidelijk voor welk deel van de organisatie de melding of uw verzoek tot contact bestemd is.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

### ***Algemeen***

1. Deze ontheffing is alleen geldig voor (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
2. De ontheffinghouder zorgt ervoor dat tijdens het gebruik van de ontheffing een afschrift van deze ontheffing aanwezig is. Op verzoek van de bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren wordt deze getoond.
3. Als de ontheffinghouder het voornemen heeft af te wijken van de uitvoeringsperiode, de voorgeschreven middelen of van de voorgenomen handelingen als weergegeven in de aanvraag, dan wordt - voorafgaand aan de voorgenomen wijzigingen - de afwijking ter goedkeuring voorgelegd aan de provincie. Dit is nodig omdat voor deze wijzigingen opnieuw de effecten op de betrokken soorten beoordeeld moeten worden. Alleen na schriftelijke toestemming van de provincie is de voorgenomen afwijking toegestaan. Neem hiervoor contact op met het bevoegd gezag via een e-mail naar meldpunt@overijssel.nl.

### ***Planten***

4. Per individuele plant wordt maximaal 4 cm<sup>2</sup> blad verzameld. Als voorwaarde geldt daarbij dat de overlevingskans niet negatief mag worden beïnvloed, bijvoorbeeld doordat een te groot deel van het aanwezige blad wordt verwijderd. Dit wordt door de bij de bemonstering betrokken onderzoeker beoordeeld op basis van de hoeveelheid blad die overblijft en wordt verantwoord in het jaarlijks overzicht (voorschrift 11).
5. Volledige individuele planten worden alleen verwijderd als de plaatselijke populatie groter is dan 1000 individuen. Een uitzondering is als verzamelen aantoonbaar de enige overgebleven mogelijkheid is om de soort genetisch veilig te stellen. De onderbouwing hiertoe wordt in het jaarlijks overzicht (voorschrift 11) gerapporteerd.

### ***Dagvlinders***

6. Dagvlinders worden uitsluitend gevangen met vlindernetten die de vleugels niet beschadigen. Gevangen soorten die niet in het onderzoek zijn betrokken worden direct vrijgelaten. Dagvlinders waar een monster van wordt genomen worden kort gekoeld voordat een weefselmonster via een wingclip wordt genomen. Daarna worden de dagvlinders, nadat deze zijn opgewarmd, direct vrijgelaten.
7. U draagt in het veld ervoor zorg dat verstoring van soorten en voortplantings- en verblijfsplaatsen zoveel mogelijk wordt voorkomen. Dit doet u door te letten op waar wordt gelopen en door maximaal met drie personen in het veld aanwezig te zijn.
8. Bij het bemonsteren van rupsen en eieren neemt u maximaal vijf rupsen mee uit grote geïsoleerde populaties en niet meer dan drie rupsen uit kleine populaties (steeds maximaal 1% van de populatie). Indien gebieden groot zijn en de populatie is opgebouwd uit verschillende deelpopulaties (metapopulatie), dan worden per deelpopulatie maximaal vijf rupsen verzameld. Alleen de noodzakelijke rupsen ten behoeve van het onderzoek worden in het laboratorium met hexaan gedood. Als in het laboratorium blijkt dat meer rupsen zijn verzameld, dan wordt het teveel aan rupsen op dezelfde locatie teruggebracht als waar ze verzameld zijn.

### ***Hygiënemaatregelen bij veldonderzoek***

9. De ontheffinghouder voorkomt het overbrengen of verspreiden van ziektekiemen via materieel, materiaal of kleding. Daarvoor bent u verplicht om bij elk veldonderzoek naar water- en oeverplanten of macrofauna in en nabij waterpartijen het actuele 'desinfectie protocol veldwerk vissen en amfibieën' van de stichting RAVON (zie bijlage 3 voor actuele versie 2020) toe te passen.

10. Ter voorkoming van verspreiding van invasieve exoten is het verplicht bij het verlaten van een onderzoekslocatie eerst het profiel van schoenen, laarzen en banden van vervoersmiddelen grondig te reinigen met water en een borstel om plantenresten volledig te verwijderen.

**Rapportage**

11. De ontheffinghouder geeft jaarlijks een overzicht van de onderzoeken en projecten waarbij gebruik gemaakt is van deze ontheffing. In dit overzicht wordt een opgave gedaan welke projecten zijn uitgevoerd, de locatie van deze projecten, welke beschermde soorten daarbij betrokken waren en de aantallen en/of hoeveelheid daarbij verzameld materiaal. Daarnaast wordt opgenomen welke soorten en aantallen rupsen naar het lab zijn gebracht om te worden gedood en hoeveel terug zijn geplaatst. Dit overzicht wordt jaarlijks voor 31 januari toegezonden aan het meldpunt (meldpunt@overijssel.nl).

**Overige verplichtingen ten aanzien van vervoer en in bezit hebben**

12. De ontheffing voor het vervoeren en onder zich hebben van producten van beschermde inheemse soorten<sup>9</sup> geldt uitsluitend, indien in overeenstemming met Verordening (EG) nr. 338/97, Verordening (EG) nr. 1158/2012 en Verordening (EG) nr. 792/2012 gehandeld wordt.

## BIJLAGE 2 - OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT

In deze bijlage zijn de overwegingen bij het besluit opgenomen. Het besluit en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. De overwegingen zijn als volgt opgebouwd:

|             |                                                                            |                                     |
|-------------|----------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|
| <b>A</b>    | <b>BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER</b>                            | 8                                   |
| <b>A1</b>   | <b>Bevoegdheid</b>                                                         | 8                                   |
| <b>A1.1</b> | <b>Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd</b>                          | 8                                   |
| <b>A2</b>   | <b>Procedure</b>                                                           | 8                                   |
| <b>A2.1</b> | <b>Overeenstemming andere provincie</b>                                    | 8                                   |
| <b>A2.2</b> | <b>Adviesverzoek aan gemeente</b>                                          | 8                                   |
| <b>A2.3</b> | <b>Ontheffing soorten niet zomaar toepasbaar binnen Natura 2000-gebied</b> | 8                                   |
| <b>A3.2</b> | <b>Provinciaal beleid</b>                                                  | 9                                   |
| <b>B</b>    | <b>WEERGAVE VAN DE FEITEN</b>                                              | 9                                   |
| <b>B1</b>   | <b>Aanvraag ontheffing beschermde soorten</b>                              | 9                                   |
| <b>B1.1</b> | <b>Omschrijving van het project / activiteiten</b>                         | 9                                   |
| <b>B1.2</b> | <b>Doel van het project</b>                                                | 10                                  |
| <b>B1.3</b> | <b>Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd</b>                          | 11                                  |
| <b>B1.4</b> | <b>Periode</b>                                                             | 12                                  |
| <b>B1.5</b> | <b>Onderliggende documenten</b>                                            | 12                                  |
| <b>B1.6</b> | <b>Aanvullende gegevens</b>                                                | 12                                  |
| <b>C</b>    | <b>TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN</b>                                | 12                                  |
| <b>C1</b>   | <b>Inhoudelijke beoordeling</b>                                            | 12                                  |
| <b>C1.1</b> | <b>Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek</b>                           | 12                                  |
| <b>C1.2</b> | <b>Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding</b>            | Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd. |
| <b>C1.3</b> | <b>Beschrijving noodzaak ontheffing</b>                                    | 14                                  |
| <b>C1.4</b> | <b>Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging</b>          | 14                                  |
| <b>C1.5</b> | <b>Wettelijk belang van het project</b>                                    | 14                                  |
| <b>C1.6</b> | <b>Toetsing aan overige vereisten</b>                                      | 14                                  |
| <b>C1.7</b> | <b>Zorgplicht blijft altijd gelden</b>                                     | 15                                  |
| <b>D</b>    | <b>Slotconclusie</b>                                                       | 15                                  |

## **A BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER**

### **A1 Bevoegdheid**

#### **A1.1 Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd**

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op het grondgebied van Overijssel. De activiteiten vallen niet onder de uitzonderingen van de bevoegdheid, zoals weergegeven in het Besluit natuurbescherming<sup>21</sup>. In dat geval zijn Gedeputeerde Staten van provincie Overijssel bevoegd tot het nemen van besluiten op basis van de Wnb (art. 1.3, eerste lid).

Als de activiteiten ook gevolgen hebben voor populaties van soorten op het grondgebied van de aangrenzende provincie (Wnb, art. 1.3, derde lid) stemmen wij ons besluit af met gedeputeerde staten van die provincie.

### **A2 Procedure**

De procedure voor het verlenen van de ontheffing is uitgevoerd in overeenstemming met hoofdstuk 5 van de Wnb. Daarbij zijn de relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

#### **A2.1 Overeenstemming andere provincie**

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op ons grondgebied. De effecten van het project op beschermde soorten zijn beperkt tot ons grondgebied. Overeenstemming met een andere provincie is niet nodig.

#### **A2.2 Adviesverzoek aan gemeente**

Wij hebben de aanvraag naar het college van burgemeester en wethouders van alle gemeenten<sup>22</sup> in de provincie Overijssel gestuurd met het verzoek om advies. De gemeenten zijn vier weken de gelegenheid geboden om te reageren.

Van de gemeenten heeft alleen gemeente Zwolle op ons adviesverzoek gereageerd. De gemeente geeft aan de aanvraag ter kennisgeving te hebben ontvangen. De andere gemeente hebben van deze mogelijkheid geen gebruik gemaakt.

#### **A2.3 Ontheffing soorten niet zomaar toepasbaar binnen Natura 2000-gebied**

Als ecologisch onderzoek binnen (de invloedssfeer van) een Natura 2000-gebied plaatsvindt, dan is er mogelijk sprake van (tijdelijke) negatieve effecten op één of meerdere instandhoudingsdoelen van dit gebied. Als er sprake is van een kans op significant negatieve gevolgen heeft u mogelijk ook een natuurvergunning nodig op basis van de Wnb<sup>23</sup>. Neem in dat geval contact met ons op. Wij zijn ook voor dat onderdeel bevoegd gezag.

### **A3 Toetsingskader soorten**

Een ontheffing kan worden verleend als aan verschillende kaders is voldaan. In deze paragraaf beschrijven we kort aan welke kaders wordt getoetst.

#### **A3.1 Wettelijke regels**

Een verzoek tot ontheffing wordt beoordeeld op basis van de regels, zoals deze zijn opgenomen in hoofdstuk 3, paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Bij ons oordeel houden we tevens rekening met het derde lid van artikel 1.10 Wnb.

Ook het Besluit natuurbescherming<sup>24</sup> en (soms) de Regeling natuurbescherming<sup>25</sup> zijn voor de toetsing relevant.

---

<sup>21</sup> Art. 1.3, eerste lid Besluit natuurbescherming

<sup>22</sup> Te weten: Almelo, Borne, Dalfsen, Deventer, Dinkelland, Enschede, Haaksbergen, Hardenberg, Hellendoorn, Hengelo, Hof van Twente, Kampen, Losser, Oldenzaal, Olst-Wijhe, Ommen, Raalte, Rijssen-Holten, Staphorst, Steenwijkerland, Twenterand, Tubbergen, Wierden, Zwartewaterland en Zwolle.

<sup>23</sup> Wet natuurbescherming, artikel 2.7, tweede en derde lid.

<sup>24</sup> Art. 3.9 Besluit natuurbescherming

<sup>25</sup> Art. 3.22 Regeling natuurbescherming i.s.m. art. 3.25 Besluit natuurbescherming

### **A3.2 Provinciaal beleid**

Naast de wettelijke regels hebben wij beleid opgesteld in onze Omgevingsvisie. De regels, die daaruit voortkomen, zijn vastgelegd in onze Omgevingsverordening Overijssel 2017 (hoofdstuk 7 Natuur). Hierin zijn onder andere regels met betrekking tot een vrijstelling van bepaalde soorten weergegeven.

In onze Beleidsregel Natuur Overijssel 2017<sup>26</sup> is vastgesteld dat wij kennisdocumenten soorten<sup>27</sup> (voorheen de soortenstandaarden) betrekken bij de afweging tot het verlenen van een ontheffing op basis van de artikelen 3.3, 3.8 en 3.10 van de Wnb.

## **B WEERGAVE VAN DE FEITEN**

### **B1 Aanvraag ontheffing beschermde soorten**

#### **B1.1 Omschrijving van de activiteiten**

*Verleende ontheffing op 11 mei 2020*

Stichting Science4Nature is een organisatie gespecialiseerd in populatiebiologie en -genetica en heeft tot doel om wilde planten- en diersoorten duurzaam te behouden. De stichting geeft inzicht in ecologische en genetische processen in relatie tot het leefgebied en het beheer daarvan. Hiervoor doen zij onder meer onderzoek naar populatiestructuur, verspreiding, voortplanting en genetische variatie. De resultaten van het werk leiden tot adviezen en soortherstel- en/of beheerplannen. Science4Nature is opgericht vanuit en werkt nauw samen met het Instituut voor Biodiversiteit en Ecosysteemdynamica (IBED) van de Universiteit van Amsterdam. Door deze positie vervult Science4Nature een brugfunctie tussen de wetenschap en de praktijk.

Om haar werkzaamheden uit te kunnen voeren heeft Stichting Science4Nature een algemene ontheffing aangevraagd voor alle planten- en diersoorten (met uitzondering van vogelsoorten) die worden genoemd in de bijlagen van de Habitatrichtlijn en de conventies van Bonn en Bern (art. 3.5 Wnb) en bijlagen A en B van de Wet natuurbescherming (art. 3.10 Wnb), en wel voor een periode van vijf jaar. Deze ontheffing is door ons op 11 mei 2020 verleend.

De op basis van de bestaande ontheffing al toegestane activiteiten van Science4Nature betreffen:

1. het verzamelen van bladmateriaal (nooit meer dan 4 cm<sup>2</sup> per individu, en alleen wanneer de overlevingskans van het individu er niet door in het geding komt);
  2. het onder zich hebben en vervoeren van dierlijk weefsel of bloed<sup>28</sup> voor genetisch onderzoek;
  3. het verzamelen van zaden voor:
    - (i) analyse van het voortplantingssucces en
    - (ii) opkweek t.b.v. onderzoek van (genetische) factoren die de levensvatbaarheid beïnvloeden;
  4. het uitsteken van planten (alleen wanneer de lokale populatie groter is dan 1000 individuen) voor onderzoek aan het voortplantingssysteem of wanneer dit enige overgebleven mogelijkheid is om de soort genetisch veilig te stellen.
  5. het uitzaaïen of uitplanten in het kader van populatieversterking of herintroductie;
- In de voorbeelden in het activiteitenplan worden enkele projecten beschreven. In deze projecten wordt met in het veld verzamelde planten en zaden van verschillende deelpopulaties, door kruising levensvatbaarder zaad gewonnen. Dit zaad kan vervolgens gebruikt worden om populaties te versterken.

*Aangevraagde activiteiten uitbreiding ontheffing van 22 december 2020*

In de huidige aanvraag wordt een aanvullende ontheffing gevraagd van de verboden voor het vangen, doden (art. 3.5 lid 1, art. 3.10 lid 1a Wnb), vervoeren en onder zich hebben (art. 3.6 lid 2 Wnb) van beschermde dagvlindersoorten en het verstoren van voortplantings- en verblijfplaatsen als gevolg daarvan (art. 3.5 lid 2 en 4 Wnb).

De activiteiten van Science4Nature waarop bovengenoemde verbodsbepalingen van kracht zijn en waarvoor ontheffing wordt aangevraagd, betreffen:

<sup>26</sup> Art. 4.2.1 Beleidsregel Natuur Overijssel 2017

<sup>27</sup> Te raadplegen via: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>

<sup>28</sup> Het verzamelen of vangen van dieren en het bemonsteren daarvan van andere soorten dan in deze ontheffing worden genoemd, wordt niet door Science4Nature gedaan maar door partnerorganisaties binnen de projecten. De partnerorganisaties verzorgen daarbij de noodzakelijke ontheffing. Met uitzondering van de rupsen van een aantal specifieke vlindersoorten, ziet het onder zich hebben alleen op het kunnen meenemen van monsters van dieren voor genetisch onderzoek.

1. Het vangen, vervoeren en onder zich hebben van (weefsel van) vlinders voor genetisch onderzoek; Voor het vangen van dagvlinders worden vlindernetten gebruikt. Deze netten zijn uitermate geschikt om vlinders te vangen zonder de tere vleugels te beschadigen. Wanneer andere vlindersoorten dan de doelsoort worden gevangen, worden deze vanzelfsprekend meteen weer losgelaten. Na het vangen worden de vlinders kort gekoeld om de stress bij het dier te verminderen en ze handelbaar te maken voor bemonstering. De vlinders worden bemonsterd door een zogenoemde 'wing clip' af te nemen. Hierbij wordt er uit een van de vleugels een klein stukje geknipt. De toegebrachte knip is vergelijkbaar met een beschadiging aangebracht door predatoren, zoals vogels, en heeft geen invloed op het gedrag en overleving van de vlinder. Hierdoor ondervinden de vlinders geen nadelige effecten van de bemonstering en hoeven zij niet gedood te worden. De monsters worden meegenomen voor moleculair genetische onderzoek.

2. Het (onbedoeld) verstoren van diersoorten of vernielen van voortplantings- en verblijfplaatsen van beschermde planten- en diersoorten tijdens de bemonstering van dagvlinders. Tijdens het vangen en bemonsteren van vlinders worden voortplantings- en verblijfplaatsen van de vlinder betreden en onontkoombaar verstoord. We minimaliseren onze invloed door met maximaal drie personen het leefgebied te betreden (zie hiervoor ook onze algemene gedragscode).

Voor vlindersoorten waarvan de larven (rupsen) voor hun overleving afhankelijk zijn van een tussengastheer<sup>29</sup> wordt ook aangevraagd:

3. Het verzamelen, vervoeren, onder zich hebben en doden van (eieren van) rupsen voor onderzoek naar chemische communicatie tussen rups en waardmieren; Het vangen van rupsen (en eieren) is alleen van toepassing op vlindersoorten die voor hun overleving afhankelijk zijn van een gastheer. In dit specifieke geval (onderzoek naar Gentiaanblauwtje) is onderzoek nodig naar de chemische communicatie tussen de rupsen van de vlindersoort en de waardmieren.

Voor onderzoek aan deze soorten worden enkele bloeistengels meegenomen van de waardplant met bloemen waarop eitjes zijn afgezet en dus rupsen uitkomen. De verzamelde bloeistengels worden gehouden in een gecontroleerde omgeving totdat de rupsen uit de bloemen kruipen. De rupsen worden alvorens ze gedood worden in hexaan, verdoofd door ze kort in de vriezer te zetten.

4. Het uitzetten (terugbrengen) van rupsen op de plek waar deze gevonden zijn. Rupsen worden idealiter in een zo laat mogelijk stadium verzameld opdat de rups het vierde levensstadium heeft bereikt. Het is echter niet mogelijk om in de bloemen te zien hoeveel rupsen aanwezig zijn anders dan het aantal eitjes op de buitenkant. Hierdoor kunnen ook nog niet uitgekomen eitjes verzameld worden. Omdat uitgekomen eitjes ongeveer na twee weken van de bloem afvallen, kunnen er ook meer individuen uit de bloemen kruipen dan het aantal eieren op de bloem in eerste instantie doet vermoeden. Wanneer er onverhoopt te veel rupsen worden verzameld, wordt het overschot teruggebracht naar de plek waar ze zijn gevonden.

#### *Activiteiten zowel in bestaande ontheffing als aanvulling*

Voor zowel de activiteiten waarvoor al ontheffing was gegeven als de aanvullende activiteiten geldt dat de genoemde activiteiten in heel Overijssel kunnen plaatsvinden, maar gebeuren over het algemeen binnen de grenzen van natuurgebieden en in nauw overleg met terreineigenaren en -beheerders. Aan welke soorten Stichting Science4Nature precies gaat werken hangt af van de vragen en wensen van beleidsmakers en beheerders en van de financiering van aangevraagde projecten. Het is niet mogelijk om een tijdsplanning en locatie van uitvoer te geven voor de komende vijf jaar.

Het verzamelen of vangen van dieren en het bemonsteren daarvan van andere soorten dan in deze ontheffing worden genoemd, wordt niet door Science4Nature gedaan maar door partnerorganisaties binnen de projecten. De partnerorganisaties verzorgen daarbij de noodzakelijke ontheffing. Met uitzondering van de rupsen van een aantal specifieke vlindersoorten, betreft het onder zich hebben alleen het kunnen meenemen van monsters van dieren voor genetisch onderzoek.

### **B1.2 Doel van het ecologisch onderzoek**

Het doen van wetenschappelijk onderzoek en het duurzaam vergroten van de levensvatbaarheid (staat van instandhouding) van bedreigde planten- en diersoorten in hun oorspronkelijke (eventueel herstelde) leefgebied(en). Daarbij vraagt Science4Nature zich af welke knelpunten er bestaan in de vaak kleine, geïsoleerde restpopulaties wat betreft demografie, voortplantingsbiologie en genetische diversiteit en hoe deze knelpunten het snelst, effectiefst en met het meest duurzame eindresultaat kunnen worden opgelost.

---

<sup>29</sup> Dit betreft de soorten donker pimpernelblauwtje, gentiaanblauwtje en pimpernelblauwtje.

### B1.3 Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd

Op 11 mei 2020 is een ontheffing verleend voor alle beschermde plantensoorten van het verbod om deze opzettelijk te ontwortelen of te vernielen (plukken, afsnijden, delen verzamelen)<sup>15, 16</sup> en voor alle beschermde planten en dieren (met uitzondering van vogels) om (delen daarvan) onder zich te hebben of te vervoeren<sup>17</sup>.

U vraagt nu aanvullend ontheffing aan voor vangen, doden, vervoeren en onder zich hebben van beschermde dagvlindersoorten, het terugzetten van deze soorten en het verstoren van deze soorten en het vernielen van voortplantings- en verblijfplaatsen van deze soorten als gevolg daarvan. In onderstaand overzicht is dit per soort weergegeven.

**Tabel 1: soorten en verbodsbepalingen**

| <b>Soort</b>            | <b>verbodsbepaling</b><br>(Opzettelijk) vangen <sup>30, 31</sup> | (Opzettelijk) doden <sup>32, 33</sup> | Opzettelijk verstoren <sup>34</sup> | eieren van deze soort opzettelijk te vernielen of te rapen <sup>35</sup> | voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen <sup>36, 37</sup> | onder zicht te hebben of te vervoeren <sup>38, **</sup> | Uitzetten van dieren <sup>39</sup> |
|-------------------------|------------------------------------------------------------------|---------------------------------------|-------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------|------------------------------------|
| Aardbeivlinder          | x                                                                |                                       |                                     |                                                                          | x                                                                                       |                                                         |                                    |
| Bosparemoervlinder      | x                                                                |                                       |                                     |                                                                          | x                                                                                       |                                                         |                                    |
| Bruin dikkopje          | x                                                                |                                       |                                     |                                                                          | x                                                                                       |                                                         |                                    |
| Bruine eikenpage        | x                                                                |                                       |                                     |                                                                          | x                                                                                       |                                                         |                                    |
| Donker pimperlblauwtje  | x                                                                | x                                     | x                                   | x                                                                        | x                                                                                       | x                                                       | x                                  |
| Duinparemoervlinder     | x                                                                |                                       |                                     |                                                                          | x                                                                                       |                                                         |                                    |
| Gentiaanblauwtje        | x                                                                | x                                     |                                     |                                                                          | x                                                                                       |                                                         | x                                  |
| Grote paremoervlinder   | x                                                                |                                       |                                     |                                                                          | x                                                                                       |                                                         |                                    |
| Grote vos               | x                                                                |                                       |                                     |                                                                          | x                                                                                       |                                                         |                                    |
| Grote vuurvlinder       | x                                                                |                                       | x                                   |                                                                          | x                                                                                       |                                                         |                                    |
| Grote weerschijnvlinder | x                                                                |                                       |                                     |                                                                          | x                                                                                       |                                                         |                                    |
| Iepenpage               | x                                                                |                                       |                                     |                                                                          | x                                                                                       |                                                         |                                    |
| Kleine heivlinder       | x                                                                |                                       |                                     |                                                                          | x                                                                                       |                                                         |                                    |
| Kleine ijsvogelvlinder  | x                                                                |                                       |                                     |                                                                          | x                                                                                       |                                                         |                                    |
| Kommavvlinder           | x                                                                |                                       |                                     |                                                                          | x                                                                                       |                                                         |                                    |
| Pimperlblauwtje         | x                                                                | x                                     | x                                   | x                                                                        | x                                                                                       | x                                                       | x                                  |
| Sleedoornpage           | x                                                                |                                       |                                     |                                                                          | x                                                                                       |                                                         |                                    |
| Spiegeldikkopje         | x                                                                |                                       |                                     |                                                                          | x                                                                                       |                                                         |                                    |
| Veenbesblauwtje         | x                                                                |                                       |                                     |                                                                          | x                                                                                       |                                                         |                                    |
| Veenbesparemoervlinder  | x                                                                |                                       |                                     |                                                                          | x                                                                                       |                                                         |                                    |
| Veenhooibeestje         | x                                                                |                                       |                                     |                                                                          | x                                                                                       |                                                         |                                    |
| Veldparemoervlinder     | x                                                                |                                       |                                     |                                                                          | x                                                                                       |                                                         |                                    |
| Zilveren maan           | x                                                                |                                       |                                     |                                                                          | x                                                                                       |                                                         |                                    |

<sup>30</sup> Art. 3.5, eerste lid Wnb

<sup>31</sup> Art. 3.10, eerste lid, sub c Wnb

<sup>32</sup> Art. 3.5, eerste lid Wnb

<sup>33</sup> Art. 3.10, eerste lid, sub c Wnb

<sup>34</sup> Art. 3.5, tweede lid Wnb

<sup>35</sup> Art. 3.5, derde lid Wnb

<sup>36</sup> Art. 3.5, vierde lid Wnb

<sup>37</sup> Art. 3.10, eerste lid, sub b Wnb

<sup>38</sup> Art. 3.6, tweede lid Wnb

<sup>39</sup> Art. 3.34, eerste lid Wnb

\*\* u beschikt al over een ontheffing van het onder zich hebben van bloed en weefselmonsters op basis van artikel 3.6, de aanvulling betreft het vervoeren van rupsen en eieren van deze soorten om deze nader te onderzoeken.

#### **B1.4 Middelen waarvoor ontheffing wordt aangevraagd**

U vraagt ontheffing aan voor het vangen van vlinders met een vlindernet. Na het vangen worden de dieren kort gekoeld, om daarna een weefselmonster te nemen. Als het noodzakelijk is rupsen te doden worden deze in hexaan gedood.

#### **B1.5 Periode**

De ontheffing wordt aangevraagd voor een periode van vijf jaar.

#### **B1.6 Onderliggende documenten**

Voor de beoordeling van de aanvraag zijn de volgende documenten toegezonden:

- Op 12 mei 2020 verleende ontheffing met kenmerk 2020/0119572
- Activiteitenplan Science4Nature t.b.v. aanvraag ontheffing Wet Natuurbescherming – dagvlinders
- Concept gedragscode

#### **B1.7 Aanvullende gegevens**

Wij hebben uw aanvraag op 22 december 2020 ontvangen. Er zijn geen aanvullende gegevens gevraagd.

#### **B1.8 Conclusie noodzaak ontheffing**

Tijdens het uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek is er sprake van overtredingen van verbodsbepalingen. Dat wordt veroorzaakt door de wijze van onderzoek (vangen van dieren). Er is een ontheffing nodig om wetenschappelijk veldwerk te verrichten waarbij beschermde dieren worden gevangen, weefsels worden genomen, soms enkele exemplaren worden gedood, meegenomen en vervoerd. Tevens worden soms soorten opzettelijk verstoord en worden voortplantings- en rustplaatsen beschadigd of vernield. De weergegeven handelingen zijn nodig in het kader van het onderzoek naar de genetische diversiteit van vlinderpopulaties.

Het verbod om beschermde of strikt beschermde soorten onder zich te hebben en te vervoeren valt slechts beperkt onder de bevoegdheid van de provincie. Binnen de bevoegdheid van de provincie valt wel het voor niet-commerciële doeleinden vervoeren en onder zich hebben van het onbewerkte delen van dieren en onbewerkte delen van beschermde planten.

In de volgende paragrafen toetsen wij of de ontheffing op basis van de wet verleend kan worden.

### **C TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN**

#### **C1 Inhoudelijke beoordeling**

Onze Omgevingsverordening geeft voor uw handeling en betrokken soorten geen vrijstelling. Er zijn geen kennisdocumenten van de in de aanvraag betrokken soorten.

##### **C1.1 Beoordeling aanpak onderzoek en staat van instandhouding**

*In deze toetsing zijn alleen de aanvullingen op de ontheffing opgenomen. Voor de toetsing van de in de ontheffing van 11 mei 2020 aangevraagde activiteiten verwijzen wij naar bijlage 4.*

Science4Nature voert in principe alleen projecten uit aan soorten die in een zeer ongunstige staat van instandhouding verkeren. Dit betreft doorgaans plantensoorten, maar genetisch onderzoek kan zich soms ook richten op minder bedreigde diersoorten als het konijn, de ringslang of de gladde slang, waarbij de partnerorganisaties stevast beschikken over de noodzakelijke ontheffingen voor het verzamelen van weefsel of bloed t.b.v. DNA-extractie. Alleen voor dagvlinders wordt nu ontheffing aangevraagd om dit bemonsteren zelf uit te kunnen voeren. Daarnaast worden voor onderzoek naar de chemische communicatie tussen rupsen en waardmieren rupsen verzameld en gedood.

U werkt aan soorten die kwetsbaar of bedreigd zijn. Om invloed op de staat van instandhouding te voorkomen wordt het genetisch onderzoek naar dagvlinders in het algemeen uitgevoerd door deze te

vangen met een vlindernet, te koelen en een wingclip te nemen. Daarna kan de vlinder weer opwarmen en wordt vrijgelaten. De toegebrachte knip is vergelijkbaar met een beschadiging aangebracht door predatoren, zoals vogels, en heeft geen invloed op het gedrag en overleving van de vlinder. Hierdoor wordt een invloed op de staat van instandhouding voorkomen. Wel is er sprake van een verstoring van het dier.

Bij het bemonsteren kan het ook voorkomen dat voortplantings- en verblijfsplaatsen van vlinders (en andere dieren) worden betreden en onontkoombaar verstoord. U minimaliseert de effecten door voorzichtig gedrag en het maximaal met drie personen in het veld aanwezig zijn.

Bij het verzamelen van rupsen worden enkele bloeistengels van de waardplant meegenomen met bloemen waarop eitjes zijn afgezet. De verzamelde bloeistengels worden gehouden in een gecontroleerde omgeving totdat de rupsen uit de bloemen kruipen. De rupsen worden alvorens ze gedood worden in hexaan, verdoofd door ze kort in de vriezer te zetten.

Het bemonsteren van rupsen en eieren in kwetsbare populaties gebeurt altijd met in achtneming van de populatiegrootte en behoud van instandhouding van de soort. Daarbij worden vijf rupsen meegenomen uit grote geïsoleerde populaties en niet meer dan drie rupsen uit kleine populaties (ongeveer 1%). Indien gebieden groot zijn en de populatie is opgebouwd uit verschillende deelpopulaties (metapopulatie), dan worden per deelpopulatie maximaal vijf rupsen verzameld.

Doordat niet zichtbaar is hoeveel rupsen precies in de bloemen aanwezig zijn anders dan op basis van het aantal eieren, kan het voorkomen dat er meer individuen uit de bloemen kruipen dan het aantal eieren op de bloem in eerste instantie doet vermoeden. Wanneer er onverhoopt te veel rupsen worden verzameld, wordt het overschot teruggebracht naar de plek waar ze zijn gevonden.

Wij zijn van oordeel dat met zorgvuldige uitgangspunten voor het vangen en bemonsteren van dagvlinders en het verzamelen en doden van rupsen van een beperkt aantal soorten, een negatieve beïnvloeding van de staat van instandhouding van de soorten uitgesloten is. Wij verbinden de uitgangspunten voor bemonstering en verzameling wel als voorschriften aan de ontheffing.

In de aanpak van de onderzoeken missen wij wel de aandacht voor verspreiding van ziektekiemen en invasieve exoten. Daarom verplichten wij ter bescherming van amfibieën en reptielen via voorschrift 9 het toepassen van het desinfectie protocol van Ravon bij veldonderzoek in en nabij water of een vergelijkbaar eigen hygiëneprotocol. Hierbij zijn steeds de meest recente wetenschappelijke inzichten geldend.

Aanvullend leggen wij de ontheffinghouder in voorschrift 10 op dat de profielen van schoeisel en van banden van vervoersmiddelen gereinigd moeten worden, voordat de onderzoeker een onderzoekslocatie verlaat. We doen dit om ongewenste verspreiding van invasieve exoten zo veel mogelijk te voorkomen. Deze exoten verdringen de inheemse flora. Dit voorschrift geldt voor elke onderzoekslocatie.

De volgende voorschriften van de huidige ontheffing blijven inhoudelijk ongewijzigd:

De bestaande voorschriften 1 t/m 3 en 12 zijn algemene voorschriften die ook gelden voor het onderzoek naar dagvlinders. Alleen de nummering is aangepast. Voorschriften 4 en 5 zijn voorschriften uit de bestaande ontheffing voor het verzamelen van plantmateriaal, in deze voorschriften is alleen de nummering aangepast.

Voorschrift 11 is het rapportagevoorschrift dat is aangepast aan de additionele soorten.

### **C1.2 Beoordeling vang- en dodingsmiddelen**

Voor het vangen van dagvlinders worden vlindernetten gebruikt. Deze netten zijn uitermate geschikt om vlinders te vangen zonder de tere vleugels te beschadigen. Deze middelen zijn niet geschikt en niet bedoeld om vogels (of andere gewervelde dieren) mee te vangen. Ze zijn te klein en niet stevig genoeg om grotere en zwaardere dieren mee te vangen. Deze netconstructies vallen niet onder de verboden middelen als bedoeld in het besluit natuurbescherming.<sup>40</sup>

Rupsen die voor het onderzoek gedood moeten worden, worden in hexaan gedood. Dit is een oplosmiddel dat ook noodzakelijk is voor de extractie van de geurstoffen, waardoor er geen alternatief is. Wij nemen een voorschrift op waarin deze werkwijze wordt vastgelegd.

---

<sup>40</sup> Besluit natuurbescherming art. 3.10, onder g.

### **C1.3 Jaarlijkse plicht om te rapporteren**

Jaarlijks rapportage over de uitgevoerde onderzoeken is nodig vanuit de rapportageplicht over verleende ontheffingen aan de Europese commissie. In voorschrift 11 is aangegeven welke gegevens moeten worden gerapporteerd. De rapportage van een jaar stuurt u ons voor 31 januari van het daarop volgend jaar toe.

Deze rapportages zijn tevens relevant als vinger aan de pols voor het bevoegd gezag. Als ze daar aanleiding voor geven treden wij met u daarover in overleg. Als het nodig is passen wij de ontheffing aan als daar aanleiding voor is, onder andere op basis van de rapportages.

### **C1.4 Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging**

Wij zijn van oordeel dat er geen andere bevredigende oplossing is voor het uitvoeren van genetisch onderzoek naar dagvlinders. Voor het verzamelen van weefselmonsters van dagvlinders is het noodzakelijk deze te vangen. Hiervoor is geen andere bevredigende oplossing. De vlinders worden bij de vangst zorgvuldig behandeld. Door een wingclip te nemen in plaats van de gehele vlinder als monster te verwerken, wordt doden voorkomen.

Alleen voor de soorten die afhankelijk zijn van een tussengastheer is het noodzakelijk rupsen te verzamelen en te doden. Voor de noodzakelijke metingen van het chemisch profiel is geen alternatief voorhanden. Ook hier worden in de uitvoering zodanig maatregelen genomen dat een zo weinig mogelijk aantal individuen hoeft te worden gedood. Voor het doden van rupsen ten behoeve van het onderzoek bestaan geen andere dodingsmiddelen.

### **C1.5 Wettelijk belang van het project**

De voorgenomen activiteiten zijn volgens de aanvraag nodig in het belang van:

- Ter bescherming van wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats
- Onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van soorten of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten
- Om het vangen, plukken of het onder zich hebben van bepaalde dieren of planten in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan

Wij zijn van oordeel dat de wettelijke belangen, zoals weergegeven in de aanvraag, voldoende zijn aangetoond. De ontheffing is uitsluitend ten behoeve van onderzoek en het daarvoor onttrekken van enkele individuen uit de natuur om dit onderzoek uit te kunnen voeren. Het onderzoek is gericht op het doorgronden van de genetische diversiteit van de populatie, de rol die de tussengastheren spelen, om uiteindelijk in de gelegenheid te zijn hieruit punten voor een doelmatig beheer en instandhouding te verkrijgen, waarmee de genetische diversiteit en populaties versterkt kunnen worden.

### **C1.6 Beschrijving noodzaak ontheffing**

De voorgenomen werkzaamheden ten behoeve van wetenschappelijk onderzoek leiden tot overtreding van de verbodsbepalingen met betrekking tot het vervoer van beschermde dieren en planten (artikel 3.6 lid 2), de verboden in artikel 3.5 lid 5 en artikel 3.10 lid 1C om planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen, de verboden om soorten dagvlinders opzettelijk te vangen en te doden (artikel 3.5 lid 1 en 3.10 lid 1a), te verstoren (artikel 3.5 lid 2), hun verblijfplaatsen te vernielen en te beschadigen (artikel 3.5 lid 4 en lid 3.10b) en rupsen, eieren en weefselmonsters van dieren onder zich te hebben (artikel 3.6). Voor de overtreding van deze verboden heeft u een (aanvulling op de) ontheffing nodig.

U heeft ook ontheffing aangevraagd van het verbod om dieren uit te zetten. U geeft echter aan dat dit gaat om het terugzetten van dieren op de locatie waar deze eerder zijn gevangen. Dit is het terugplaatsen van dieren en niet het uitzetten van dieren op locaties waar deze niet van nature voorkomen. Daarmee is dit geen overtreding van het in artikel 3.34 lid 1 genoemde verbod. Ontheffing van dit verbod is niet noodzakelijk.

Voor het verbod om verblijfplaatsen van andere dieren te vernielen of te beschadigen dan de aangevraagde dagvlinderssoorten, heeft u geen ontheffing nodig. Door de voorzorgsmaatregelen die u neemt (voorzichtig lopen, maximaal drie personen in het veld) treedt geen overtreding van de verbodsbepalingen op.

### **C1.7 Toetsing aan overige vereisten**

Op basis van de Wnb<sup>41</sup> houden wij bij onze besluiten rekening met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied. Ook nemen we regionale en lokale bijzonderheden mee in de overweging. Wij zien geen aanleiding om aan de gevraagde ontheffing extra voorschriften te verbinden op basis van artikel 1.10, derde lid Wnb.

#### **C1.8 Eindconclusie toetsing**

De gevraagde ontheffing van de verbodsbepalingen verlenen we voor zover dat niet onder de ontheffing van het Rijk valt. De gunstige staat van instandhouding van de betrokken soorten wordt niet aangetast. Bij elk ecologisch veldonderzoek wordt afgewogen of er een andere bevredigende oplossing voor handen is voor de onderzoeksmethode en het vangmiddel, waarbij geen of minder effecten op de beschermde soorten optreden. Er is een wettelijk belang aanwezig om de negatieve effecten op de betrokken soorten te rechtvaardigen. We verbinden wel voorschriften aan de ontheffing.

#### **C1.9 Zorgplicht blijft altijd gelden**

Ongeacht wat in het besluit is weergegeven geldt altijd de zorgplicht, zoals deze is weergegeven in de Wnb<sup>42</sup>. De zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dieren, planten en hun directe leefomgeving.

### **D Slotconclusie**

De gevraagde aanvulling op de ontheffing kan op basis van de wettelijke en beleidsmatige regels worden verleend. De gunstige staat van instandhouding van de betrokken soorten wordt niet aangetast. Wij zijn van oordeel dat voor het doel van het project geen andere bevredigende oplossing is waarbij minder negatieve effecten op de beschermde soort optreden. Daarnaast zijn wij van oordeel dat er een wettelijke belang is om de negatieve effecten op de betrokken soort te rechtvaardigen. We verbinden wel voorschriften aan de ontheffing.

---

<sup>41</sup> Art. 1.10, derde lid Wnb

<sup>42</sup> Art. 1.11, eerste en tweede lid Wnb

## BIJLAGE 3 – Desinfectie protocol veldwerk, RAVON

April 2020

### Achtergrond

De huidziekte **chytridiomycose**, veroorzaakt door de schimmel *Batrachochytrium dendrobatidis* (Bd) en *B. salamandrivorus* (Bsal), veroorzaakt wereldwijd massale sterfte onder amfibieën, ook in Europa en in Nederland. In Nederland is de vuursalamander door introductie van de invasieve schimmel Bsal bijna uitgestorven. De schimmel is ook bij kamsalamander, Alpenwatersalamander en kleine watersalamander vastgesteld en kan sterfte bij deze soorten veroorzaken. Ook is vanaf 2010 **ranavirus** op meerdere plaatsen in Nederland aangetoond. Er zijn verschillende varianten van het ranavirus die ziekte kunnen veroorzaken bij vissen, amfibieën of reptielen. Ook herpesvirussen, *Saprolegnia*, *amphibiothecum* en nog vele andere ziekteverwekkers kunnen ziekte en sterfte bij amfibieën veroorzaken. Bovengenoemde amfibieziektes zijn niet schadelijk voor mensen.

Er komt steeds meer kennis over en belangstelling voor ziektes bij amfibieën die populaties kunnen bedreigen. Het is voornamelijk evident dat de mens een belangrijke rol speelt als verspreider van ziektes. Ongemerkt kunnen aan schoenzolen, schepnetten en emmers ziekteverwekkers van de ene naar de andere locatie worden gebracht. Om die reden kunnen activiteiten in het veld een potentieel risico vormen voor amfibieën.

Eenvoudige desinfectiemaatregelen die kleding en veldmaterialen ontsmetten zijn zeer effectief in het verminderen van de verspreiding van ziekteverwekkers naar nu nog 'schone' gebieden. In dit advies treft u eenvoudige, preventieve maatregelen aan die u kunt nemen. Dit advies richt zich alleen op de 'standaard' veldonderzoeksmethoden. Bij het verplaatsen van dieren is ook een grote kans op het verspreiden van ziektes. Wanneer herintroducties, verplaatsingen van dieren, etc. uitgevoerd worden gelden strengere hygiëne-eisen.

Het wordt aangeraden óók veldmaterialen te desinfecteren die gebruikt worden bij andere werkzaamheden in aquatische milieus, zoals o.a. onderzoek naar vissen, macrofauna en waterplanten.



© T. Stark (RAVON)



© T. Stark (RAVON)



© T. Stark (RAVON)

### Referenties:

Johnson, M. L., et al. (2003). DOI: [10.3354/dao057255](https://doi.org/10.3354/dao057255)

Van Rooij, P., et al. (2017). DOI: 10.1371/journal.pone.0186269

**Contact met RAVON: [ziektes@ravn.nl](mailto:ziektes@ravn.nl)**

### Advies:

- Hanteer amfibieën alleen als het echt noodzakelijk is. Er zijn geen beperkingen in het veld, zolang u voorzorgsmaatregelen neemt.
- Neem ook hygiënemaatregelen in acht als u met vissen, aquatische macrofauna, waterplanten of met reptielen in vochtige terreinen werkt (en de amfibieën ongemoeid laat).

- Amfibieën moeten altijd weer op de exacte vangstlocatie worden losgelaten.
- Als uw handen in contact komen met water of met amfibieën moeten wegwerphandschoenen (poederloos) worden gedragen. Nitril handschoenen (Eco Nitrile PF250) worden aangeraden vanwege het afdodend effect op Bd en Bsal. Neem ook desinfecterende handgel (ongeparfumeerd) mee.
- Alle materialen die tussen verschillende locaties<sup>1</sup> gebruikt worden, moeten worden gedesinfecteerd.
- Als u het water in bent gelopen, of contact hebt gemaakt met het water (of modder), moeten schoenen/laarzen/waadpak worden gedesinfecteerd.
- Parkeer uw auto iets verderop op een verhard pad en niet op (zachte modderige) vegetatie.
- Bd overleeft een korte periode (4 uur) van droogte niet, maar ranavirus en Bsal kunnen wel langer in leven blijven op droge oppervlakten. Het 4 uur laten drogen van je veldmaterialen tussen veldbezoeken door is dus voldoende effectief tegen Bd, maar niet volledig tegen ranavirus en Bsal.
- Dode en/of zieke amfibieën hebben een grote kans op de aanwezigheid van amfibieziektes en moeten daarom voorzichtig behandeld worden. Hanteer ze enkel met handschoenen, rapporteer zieke dieren en neem dode dieren mee (in een dubbele plastic zak). Neem bij het aantreffen van dode salamanders direct contact op met RAVON en meld ook vondsten van ziek uitziende dieren. Let op: het meenemen van dieren kan enkel wanneer u daarvoor een geldige ontheffing heeft. Neem contact op met RAVON voor meer informatie.

#### **Reinigen en desinfecteren:**

- Gebruik bij voorkeur 2 (of meer) sets materialen, zodat er geen chemicaliën gebruikt hoeven te worden in het veld.
- Borstel plantenresten, modderkluiten, etc. af op de veldlocatie.
- Spoel met water. Water uit een poel of vijver is prima. Zorg dat de materialen zo schoon mogelijk zijn.
- Desinfecteer materialen op onderstaande manier, bij voorkeur thuis, en anders op ruime afstand van het oppervlaktewater en probeer geen residu in het milieu te laten komen. Gebruik bijvoorbeeld een emmer of bak om in te desinfecteren en voer de oplossing thuis op de voorgeschreven manier af.
- Aangeraden ontsmettingsmiddelen zijn Virkon S (1% oplossing, gedurende ten minste 2 min.), bleek (minimaal 4% natriumhypochloriet) en 70% ethanol of spiritus (85% ethanol)<sup>2</sup>. De minimale inwerktijd voor natriumhypochloriet en ethanol is respectievelijk 5 en 1 minuut. Gebruik altijd verse oplossingen.
- Spoel de materialen na desinfectie goed na met schoon (leiding)water.
- Was uw handen met een desinfectans en/of desinfecteer uw handen met een ongeparfumeerde desinfecterende handgel, verkrijgbaar bij vrijwel alle supermarkten en drogisten.

<sup>1</sup> Een locatie wordt gedefinieerd als een unieke poel of een bekensysteem die/dat niet in directe verbinding staat met ander oppervlaktewater.

<sup>2</sup> Niet alle middelen mogen buitenhuis gebruikt worden en de regelgeving hieromtrent verandert regelmatig, houd hier rekening mee bij het te gebruiken ontsmettingsmiddel. Het is enkel toegestaan Virkon S te gebruiken in 'ruimtes bestemd voor het verblijf van mensen', en dus niet in de open lucht.

**Bijlage 4. Op 11 mei 2020 verleende ontheffing, kenmerk 2020/0119572**

**Provincie Overijssel**

Luttenbergstraat 2  
Postbus 10078  
8000 GB Zwolle  
Telefoon 038 499 88 99  
Fax 038 425 48 88  
overijssel.nl  
postbus@overijssel.nl

KvK 51048329  
IBAN NL45 RABO 0397 3411 21

**Inlichtingen bij**

Zaaknummer 5738144

Stichting Science4Nature  
[REDACTED]  
Science Park 904  
1098 XH AMSTERDAM

| Datum      | Kenmerk      | Bijlagen | Uw brief         | Uw kenmerk |
|------------|--------------|----------|------------------|------------|
| 11-05-2020 | 2020/0119572 |          | 25 februari 2020 |            |

Onderwerp: Ontheffing Wet natuurbescherming

Geachte [REDACTED]

U heeft, namens uw organisatie, een aanvraag om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming – onderdeel soorten<sup>1</sup> (verder Wnb - soorten) bij ons ingediend. Deze hebben wij op 25 februari 2020<sup>2</sup> ontvangen. De aanvraag heeft u op 14 april 2020 tussentijds gewijzigd<sup>3</sup>. Deze gewijzigde aanvraag is het uitgangspunt voor deze ontheffing. De aanvraag is gedaan vanwege het uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek.

In deze brief geven wij ons besluit weer.

**Besluit**

Wij besluiten u een ontheffing<sup>4</sup> te verlenen van verbodsbepalingen voor nationaal beschermde soorten, soorten van de Vogelrichtlijn en van de Habitatrichtlijn. In het bijzonder gaat het om het verbod om:

- planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen<sup>5</sup>.
- vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij de Wet natuurbescherming, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen<sup>6</sup>.
- anders dan voor verkoop, beschermde dieren of planten onder zich te hebben of te vervoeren<sup>7</sup>.

Deze ontheffing heeft alleen betrekking op overtredingen die worden gemaakt in verband met het door uw organisatie uitgevoerde wetenschappelijk onderzoek en vindt plaats in heel Overijssel. Specifiek heeft de ontheffing betrekking op het verzamelen van (delen) van beschermde inheemse plantensoorten, en

<sup>1</sup> In het kader van art. 3.3, eerste lid, 3.8, eerste lid en art. 3.10, tweede lid, in samenhang met art. 3.8, eerste lid Wnb

<sup>2</sup> EDO-kenmerk 2020/0064227

<sup>3</sup> EDO-kenmerk 2020/0123945

<sup>4</sup> Op basis van art. 3.3, eerste lid, 3.8, eerste lid en art. 3.10, tweede lid, in samenhang met art. 3.8, eerste lid Wnb

<sup>5</sup> Artikel 3.5. lid 5 Wnb

<sup>6</sup> Artikel 3.10. lid 1 onder C Wnb

<sup>7</sup> Artikel 3.6 lid 2 Wnb

het onder zich hebben en vervoeren van beschermde inheemse planten en diersoorten ten behoeve van onderzoek en onderwijs binnen de gehele provincie Overijssel.

Deze ontheffing is geldig vanaf een dag na verzending van dit besluit gedurende een periode van 5 jaar.

Verder besluiten wij dat de volgende stukken/delen van de aanvraag onderdeel uitmaken van de ontheffing, voor zover niet in strijd met de voorschriften zoals weergegeven in bijlage 1.

- De aanvraag van 21 februari 2020, ontvangen 25 februari 2020 en het bijbehorende Activiteitenplan.
- De gewijzigde aanvraag van 14 april 2020.

De motivering voor ons besluit is in bijlage 2 (overwegingen), behorende bij dit besluit, weergegeven.

### **Voorschriften**

Aan ons besluit verbinden wij voorschriften. Deze zijn in bijlage 1 weergegeven.

### **Bezwaar**

Als u het niet eens bent met dit besluit om ontheffing te verlenen kunt u bezwaar maken. Op pagina 3 wordt toegelicht hoe u dit kunt doen.

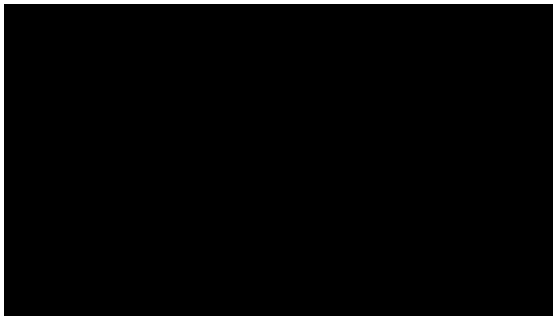
### **Leges**

U bent voor het in behandeling nemen van uw aanvraag geen leges verschuldigd<sup>8</sup>. Voor ontheffing in verband met wetenschappelijk onderzoek zijn op basis van onze legesverordening geen leges verschuldigd.

### **Vragen**

Heeft u vragen? Belt u dan met [REDACTED] te bereiken tijdens kantooruren op nummer 038 499 [REDACTED]. Schrijft u ons een brief of e-mail? Behandel dan één onderwerp per brief of e-mail. Wilt u ook het zaaknummer Z-HZ\_WNB-2020-001009 vermelden? Op die manier kunnen wij sneller op uw vraag of opmerking reageren.

Met vriendelijke groet,  
Namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,



### **Bijlagen:**

Bijlage 1

**Voorschriften**

Bijlage 2

**Overwegingen bij het besluit**

### **Afschriften**

Een afschrift van dit besluit is tevens verzonden aan:

- Burgemeester en wethouders van alle Overijsselse gemeenten.

---

<sup>8</sup> Belastingverordening Overijssel



**Als u het niet eens bent met dit besluit kunt u bezwaar maken, als u belanghebbende bent.**

Stuurt u dan een bezwaarschrift aan ons. Wij controleren dan of wij een juist besluit hebben genomen.

**Uw bezwaarschrift is een brief die aan een aantal eisen moet voldoen.**

De wet stelt eisen aan uw bezwaarschrift. Die eisen zijn:

1. U zegt met welk besluit u het niet eens bent. Dit doet u door in uw bezwaarschrift het kenmerk te vermelden dat op onze brief staat.
2. U zegt waarom u het niet eens bent met dit besluit.
3. U zet uw naam, adres, handtekening en de datum op uw bezwaarschrift.
4. U verstuurt het bezwaarschrift op tijd. Op onze brief staat een verzenddatum. U stuurt ons binnen zes weken na die datum uw bezwaarschrift.

**Uw bezwaarschrift kunt u op 3 manieren aan ons versturen.**

1. Met de post naar: Gedeputeerde Staten van Overijssel, Team Juridische zaken, Postbus 10078, 8000 GB Zwolle.
2. Via internet. U gebruikt daarvoor ons digitale bezwaarformulier. U vindt het formulier via <https://forms.overijssel.nl/bezwaar-klacht/bezwaar-beslissing/>.
3. Met een faxbericht. Het faxnummer van het team Juridische Zaken is: 038 – 425 48 02.

**Wat als u niet kunt wachten tot er een nieuw besluit is genomen?**

Ook als u bezwaar maakt treedt dit besluit gewoon in werking. Dat kan vervelende gevolgen voor u hebben. U kunt de rechtbank dan vragen een voorlopige beslissing te nemen, door een zogeheten 'voorlopige voorziening' aan te vragen. Dit is een aparte procedure die loopt naast de door u gestarte bezwaarprocedure. Voor de behandeling van uw verzoek om een voorlopige voorziening betaalt u een bedrag. De rechter kan beslissen dat wij dat bedrag aan u moeten vergoeden. Voor informatie over het indienen van een verzoek belt u met de Rechtbank Overijssel: 088 – 361 55 55.

## **BIJLAGE 1 – VOORSCHRIFTEN BIJ HET BESLUIT**

### ***Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag***

Geef u in de e-mail (meldpunt@overijssel.nl) naar ons of in een telefoongesprek (038 499 88 99) altijd aan dat het gaat om de Wet natuurbescherming – soortenbescherming, de naam van het project en ons kenmerk van dit besluit (2020/0119572). Daarmee is direct duidelijk voor welk deel van de organisatie de melding of uw verzoek tot contact bestemd is.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

### ***Algemeen***

1. Deze ontheffing is alleen geldig voor (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
2. De ontheffinghouder zorgt ervoor dat tijdens het gebruik van de ontheffing een afschrift van deze ontheffing aanwezig is. Op verzoek van de bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren wordt deze getoond.
3. Als de ontheffinghouder het voornemen heeft af te wijken van de uitvoeringsperiode, de voorgeschreven middelen of van de voorgenomen handelingen als weergegeven in de aanvraag, dan wordt - voorafgaand aan de voorgenomen wijzigingen – de afwijking ter goedkeuring voorgelegd aan de provincie. Dit is nodig omdat voor deze wijzigingen opnieuw de effecten op de betrokken soorten beoordeeld moeten worden. Alleen na schriftelijke toestemming van de provincie is de voorgenomen afwijking toegestaan. Neem hiervoor contact op met het bevoegd gezag via een e-mail naar meldpunt@overijssel.nl.
4. Per individuele plant wordt maximaal 4 cm<sup>2</sup> blad verzameld. Als voorwaarde geldt daarbij dat de overlevingskans niet negatief mag worden beïnvloed, bijvoorbeeld doordat een te groot deel van het aanwezige blad wordt verwijderd. Dit wordt door de bij de bemonstering betrokken onderzoeker beoordeeld op basis van de hoeveelheid blad die overblijft en wordt verantwoord in het jaarlijks overzicht (voorschrift 6).
5. Volledige individuele planten worden alleen verwijderd als de plaatselijke populatie groter is dan 1000 individuen. Een uitzondering is als verzamelen aantoonbaar de enige overgebleven mogelijkheid is om de soort genetisch veilig te stellen. De onderbouwing hiertoe wordt in het jaarlijks overzicht (voorschrift 6) gerapporteerd.
6. De ontheffinghouder geeft jaarlijks een overzicht van de onderzoeken en projecten waarbij gebruik gemaakt is van deze ontheffing. In dit overzicht wordt een opgave gedaan welke projecten zijn uitgevoerd, de locatie van deze projecten, welke beschermde soorten daarbij betrokken waren en de aantallen en/of hoeveelheid daarbij verzameld materiaal. Dit overzicht wordt jaarlijks voor 31 januari toegezonden aan het meldpunt (meldpunt@overijssel.nl).

### ***Overige verplichtingen ten aanzien van vervoer en in bezit hebben***

7. De ontheffing voor het vervoeren en onder zich hebben van producten van beschermde inheemse soorten<sup>9</sup> geldt uitsluitend, indien in overeenstemming met Verordening (EG) nr. 338/97, Verordening (EG) nr. 1158/2012 en Verordening (EG) nr. 792/2012 gehandeld wordt.

---

<sup>9</sup> Artikel 3.6, lid 2 van de Wnb

## BIJLAGE 2 - OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT

In deze bijlage zijn de overwegingen bij het besluit opgenomen. Het besluit en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. De overwegingen zijn als volgt opgebouwd:

|               |                                                                   |                                            |
|---------------|-------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------|
| <b>A</b>      | <b>BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER</b>                   | 7                                          |
| <b>A1</b>     | <b>Bevoegdheid</b>                                                | 7                                          |
| <b>A1.1</b>   | <b>Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd</b>                 | 7                                          |
| <b>A2</b>     | <b>Procedure</b>                                                  | 7                                          |
| <b>A2.1</b>   | <b>Overeenstemming andere provincie</b>                           | 7                                          |
| <b>A2.2</b>   | <b>Adviesverzoek aan gemeente</b>                                 | 7                                          |
| <b>A2.3</b>   | <b>Relevante overige besluiten</b>                                | <b>Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.</b> |
| <b>A3</b>     | <b>Toetsingskader soorten</b>                                     | 7                                          |
| <b>A3.1</b>   | <b>Wettelijke regels</b>                                          | 7                                          |
| <b>A3.2</b>   | <b>Provinciaal beleid</b>                                         | 7                                          |
| <b>A3.2.1</b> | <b>Jaarrond beschermde vogelnesten</b>                            | <b>Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.</b> |
| <b>B</b>      | <b>WEERGAVE VAN DE FEITEN</b>                                     | 8                                          |
| <b>B1</b>     | <b>Aanvraag ontheffing beschermde soorten</b>                     | 8                                          |
| <b>B1.1</b>   | <b>Omschrijving van het project / activiteiten</b>                | 8                                          |
| <b>B1.2</b>   | <b>Doel van het project</b>                                       | 9                                          |
| <b>B1.3</b>   | <b>Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd</b>                 | 9                                          |
| <b>B1.4</b>   | <b>Periode</b>                                                    | 9                                          |
| <b>B1.5</b>   | <b>Onderliggende documenten</b>                                   | 9                                          |
| <b>B1.6</b>   | <b>Aanvullende gegevens</b>                                       | 9                                          |
| <b>C</b>      | <b>TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN</b>                       | 9                                          |
| <b>C1</b>     | <b>Inhoudelijke beoordeling</b>                                   | 9                                          |
| <b>C1.1</b>   | <b>Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek</b>                  | <b>Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.</b> |
| <b>C1.2</b>   | <b>Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding</b>   | 9                                          |
| <b>C1.3</b>   | <b>Beschrijving noodzaak ontheffing</b>                           | 10                                         |
| <b>C1.4</b>   | <b>Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging</b> | 10                                         |
| <b>C1.5</b>   | <b>Wettelijk belang van het project</b>                           | 11                                         |
| <b>C1.6</b>   | <b>Toetsing aan overige vereisten</b>                             | 11                                         |
| <b>C1.7</b>   | <b>Zorgplicht blijft altijd gelden</b>                            | 11                                         |
| <b>D</b>      | <b>Slotconclusie</b>                                              | 11                                         |

## **A BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER**

### **A1 Bevoegdheid**

#### **A1.1 Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd**

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op het grondgebied van Overijssel. De activiteiten vallen niet onder de uitzonderingen van de bevoegdheid, zoals weergegeven in het Besluit natuurbescherming<sup>10</sup>. In dat geval zijn Gedeputeerde Staten van provincie Overijssel bevoegd tot het nemen van besluiten op basis van de Wnb (art. 1.3, eerste lid).

Als de activiteiten ook gevolgen hebben voor populaties van soorten op het grondgebied van de aangrenzende provincie (Wnb, art. 1.3, derde lid) stemmen wij ons besluit af met gedeputeerde staten van die provincie.

### **A2 Procedure**

De procedure voor het verlenen van de ontheffing is uitgevoerd in overeenstemming met hoofdstuk 5 van de Wnb. Daarbij zijn de relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

#### **A2.1 Overeenstemming andere provincie**

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op ons grondgebied. De effecten van het project op beschermde soorten zijn beperkt tot ons grondgebied. Overeenstemming met een andere provincie is niet nodig.

#### **A2.2 Adviesverzoek aan gemeente**

Wij hebben de aanvraag naar het college van burgemeester en wethouders van de gemeenten van Overijssel gestuurd met het verzoek om advies. De gemeente is vier weken de gelegenheid geboden om te reageren.

Er zijn van de gemeenten geen inhoudelijke reacties ontvangen op ons adviesverzoek.

### **A3 Toetsingskader soorten**

Een ontheffing kan worden verleend als aan verschillende kaders is voldaan. In deze paragraaf beschrijven we kort aan welke kaders wordt getoetst.

#### **A3.1 Wettelijke regels**

Een verzoek tot ontheffing wordt beoordeeld op basis van de regels, zoals deze zijn opgenomen in hoofdstuk 3, paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Bij ons oordeel houden we tevens rekening met het derde lid van artikel 1.10 Wnb.

Ook het Besluit natuurbescherming<sup>11</sup> en (soms) de Regeling natuurbescherming<sup>12</sup> zijn voor de toetsing relevant.

#### **A3.2 Provinciaal beleid**

Naast de wettelijke regels hebben wij beleid opgesteld in onze Omgevingsvisie. De regels, die daaruit voortkomen, zijn vastgelegd in onze Omgevingsverordening Overijssel 2017 (hoofdstuk 7 Natuur). Hierin zijn onder andere regels met betrekking tot een vrijstelling van bepaalde soorten weergegeven.

---

<sup>10</sup> Art. 1.3, eerste lid Besluit natuurbescherming

<sup>11</sup> Art. 3.9 Besluit natuurbescherming

<sup>12</sup> Art. 3.22 Regeling natuurbescherming i.s.m. art. 3.25 Besluit natuurbescherming

In onze Beleidsregel Natuur Overijssel 2017<sup>13</sup> is vastgesteld dat wij kennisdocumenten soorten<sup>14</sup> (voorheen de soortenstandaarden) betrekken bij de afweging tot het verlenen van een ontheffing op basis van de artikelen 3.3, 3.8 en 3.10 van de Wnb.

## **B WEERGAVE VAN DE FEITEN**

### **B1 Aanvraag ontheffing beschermde soorten**

#### **B1.1 Omschrijving van de activiteiten**

Stichting Science4Nature is een organisatie gespecialiseerd in populatiebiologie en -genetica en heeft tot doel om wilde planten- en diersoorten duurzaam te behouden. De stichting geeft inzicht in ecologische en genetische processen in relatie tot het leefgebied en het beheer daarvan. Hiervoor doen zij onder meer onderzoek naar populatiestructuur, verspreiding, voortplanting en genetische variatie. De resultaten van het werk leiden tot adviezen en soortherstel- en/of beheerplannen. Science4Nature is opgericht vanuit en werkt nauw samen met het Instituut voor Biodiversiteit en Ecosysteemdynamica (IBED) van de Universiteit van Amsterdam. Door deze positie vervult Science4Nature een brugfunctie tussen de wetenschap en de praktijk.

Om haar werkzaamheden uit te kunnen voeren vraagt Stichting Science4Nature een algemene ontheffing aan voor alle planten- en diersoorten (met uitzondering van vogelsoorten) die worden genoemd in de bijlagen van de Habitatrichtlijn en de Bonn en Bern conventies (art. 3.5 Wnb) en bijlagen A en B van de Wet natuurbescherming (art. 3.10 Wnb), en wel voor een periode van vijf jaar. Deze aanvraag dient het algemene belang van de bescherming van onze wilde flora. Specifiek is de ontheffing nodig voor onderzoek naar de levensvatbaarheid van (rest)populaties, herstelprojecten met soms toepassing van genetische populatie-versterking, repopulatie en/of herintroductie, alsmede de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van handmatige uitkruising tussen populaties om de genetische diversiteit te vergroten.

De activiteiten van Science4Nature betreffen

1. het verzamelen van bladmateriaal (nooit meer dan 4 cm<sup>2</sup> per individu, en alleen wanneer de overlevingskans van het individu er niet door in het geding komt);
2. het onder zich hebben en vervoeren van dierlijk weefsel of bloed \* voor genetisch onderzoek;
3. het verzamelen van zaden voor :
  - (i) analyse van het voortplantingssucces en
  - (ii) opkweek t.b.v. onderzoek van (genetische) factoren die de levensvatbaarheid beïnvloeden;
4. het uitsteken van planten (alleen wanneer de lokale populatie groter is dan 1000 individuen) voor onderzoek aan het voortplantingssysteem of wanneer dit enige overgebleven mogelijkheid is om de soort genetisch veilig te stellen.
5. het uitzaaien of uitplanten in het kader van populatieversterking of herintroductie;

In de voorbeelden in het activiteitenplan worden enkele projecten beschreven. In deze projecten wordt met in het veld verzamelde planten en zaden van verschillende deelpopulaties, door kruising levensvatbaarder zaad gewonnen. Dit zaad kan vervolgens gebruikt worden om populaties te versterken.

Genoemde activiteiten kunnen in heel Overijssel plaatsvinden, maar gebeuren over het algemeen binnen de grenzen van natuurgebieden en in nauw overleg met terreineigenaren en -beheerders. Aan welke soorten Stichting Science4Nature precies gaat werken hangt af van de vragen en wensen van beleidmakers en beheerders en van de financiering van aangevraagde projecten. Het is dus niet

<sup>13</sup> Art. 4.2.1 Beleidsregel Natuur Overijssel 2017

<sup>14</sup> Te raadplegen via: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>

mogelijk om een tijdsplanning en locatie van uitvoer te geven voor de komende vijf jaar.

\* Het verzamelen of vangen van dieren en het bemonsteren daarvan wordt niet door Science4Nature gedaan maar door partnerorganisaties binnen de projecten. De partnerorganisaties verzorgen daarbij de noodzakelijke ontheffing. De aanvraag betreft alleen het kunnen meenemen van monsters van dieren voor genetisch onderzoek.

### **B1.2 Doel van de activiteiten**

Het doen van wetenschappelijk onderzoek en het duurzaam vergroten van de levensvatbaarheid (staat van instandhouding) van bedreigde planten- en diersoorten in hun oorspronkelijke (eventueel herstelde) leefgebied(en). Daarbij vraagt Science4Nature zich af welke knelpunten er bestaan in de vaak kleine, geïsoleerde restpopulaties wat betreft demografie, voortplantingsbiologie en genetische diversiteit en hoe deze knelpunten het snelst, effectiefst en met het meest duurzame eindresultaat kunnen worden opgelost.

### **B1.3 Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd**

U vraagt ontheffing aan voor alle beschermde plantensoorten van het verbod om deze opzettelijk te onwortelen of te vernielen (plukken, afsnijden, delen verzamelen)<sup>15, 16</sup> en voor alle beschermde planten en dieren (met uitzondering van vogels) om (delen daarvan) onder zich te hebben of te vervoeren<sup>17</sup>.

### **B1.4 Periode**

De ontheffing wordt aangevraagd voor een periode van vijf jaar.

### **B1.5 Onderliggende documenten**

Voor de beoordeling van de aanvraag zijn de volgende documenten toegezonden:

- Science4Nature, 21 februari 2020. Activiteitenplan Science4Nature ten behoeve van aanvraag algemene ontheffing
- Kaart met natuurgebieden Overijssel
- E-mail bericht met beantwoording vragen d.d. 14 april 2020 (zijn dit geen aanvullende gegevens?? Zo ja, dan vermelden aanvullende gegevens ontvangen per e-mail bericht d.d. 14 april 2020 en tevens als bijlage meesturen)

### **B1.6 Aanvullende gegevens**

Wij hebben uw aanvraag op 25 februari 2020 ontvangen. Op 14 april 2020 zijn aanvullende gegevens gevraagd. Deze gegevens hebben wij op 14 april 2020<sup>18</sup> ontvangen.

## **C TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN**

### **C1 Inhoudelijke beoordeling**

Onze Omgevingsverordening geeft voor uw aangevraagde handeling en de daarbij betrokken soorten geen vrijstelling.

#### **C1.1 Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding**

Science4Nature voert in principe alleen projecten uit aan soorten die in een zeer ongunstige staat van instandhouding verkeren. Blad of delen worden alleen verwijderd zodanig dat het individu niet in gevaar komt (maximaal 4cm<sup>2</sup>). Gehele individuen worden alleen verzameld als de populatie nog voldoende groot is (>1000 individuen) tenzij het verzamelen de enige manier is om de soort nog genetisch veilig te

---

<sup>15</sup> Art. 3.5, vijfde lid Wnb

<sup>16</sup> Art. 3.10, eerste lid, sub c Wnb

<sup>17</sup> Art. 3.6, tweede lid Wnb

<sup>18</sup> EDO-kenmerk 2020/0123945

stellen. De informatie en de gekweekte zaden komen gedurende de projecten ten goede aan het populatieherstel van de betreffende soort. Dit wordt twee maal jaarlijks gemonitord binnen de projecten.

Als bij het verzamelen van materiaal blijkt dat dit op een bepaald moment ongunstig zou kunnen zijn voor het behoud op de standplaats, wordt het verzamelen uitgesteld tot een later gunstiger tijdstip.

Wij zijn van oordeel dat met deze zorgvuldige uitgangspunten voor bemonstering en verzameling van planten, een negatieve beïnvloeding van de staat van instandhouding van de soorten uitgesloten is. Wij verbinden de uitgangspunten voor bemonstering en verzameling wel als voorschrift aan de ontheffing.

Science4Nature bestaat uit specialisten op het gebied van levensvatbaarheid van populaties (staat van instandhouding). Ze geven aan nooit handelingen uit te voeren die ongunstig zijn voor de levensvatbaarheid van de soort of populaties waarvoor de herstelprojecten bedoeld zijn noch op daarmee samen voorkomende andere soorten die in een ongunstige staat van instandhouding verkeren. Hun projecten zijn altijd gericht op herstel van leefgebieden en populaties van bedreigde soorten en leefgemeenschappen.

Science4Nature heeft de meeste ervaring met plantensoorten, maar genetisch onderzoek kan zich ook richten op diersoorten. Daarbij beschikken de partnerorganisaties over de noodzakelijke ontheffingen voor het verzamelen van weefsel of bloed t.b.v. DNA-extractie. Science4Nature beschikt niet over deze ontheffing. De effecten van handelingen zoals het vangen en bemachtigen van dieren worden afgewogen bij de betreffende ontheffingen van de partnerorganisaties. Door Science4Nature worden geen dieren aan de natuur onttrokken of gevangen. Het onder zich hebben en vervoer van weefsel en bloed ten behoeve van genetische analyse, heeft geen zelfstandige invloed op de gunstige staat van instandhouding van beschermde diersoorten.

Daarnaast verbinden we een voorschrift aan de ontheffing dat vraagt om na afloop van elk kalenderjaar een overzicht te geven van het gebruik van de ontheffing. In dit overzicht moet aangegeven worden welke projecten zijn uitgevoerd, de locatie van deze projecten, welke beschermde soorten daarbij betrokken waren en de aantallen en/of hoeveelheid daarbij verzameld materiaal. Dit overzicht moet het daarop volgende jaar voor 31 januari door ons zijn ontvangen.

Een ontheffing voor het vervoeren en onder zich hebben van producten van beschermde inheemse soorten geldt uitsluitend indien in overeenstemming met Verordening (EG) nr. 338/97, Verordening (EG) nr. 1158/2012 en Verordening (EG) nr. 792/2012 gehandeld wordt. Deze verplichting hebben wij als voorschrift 7 opgenomen. Hiermee wordt vervoer van dieren geregeld, indien het doel niet voor verkoop of handel is.

### **C1.2 Beschrijving noodzaak ontheffing**

De voorgenomen werkzaamheden ten behoeve van wetenschappelijk onderzoek leiden tot overtreding van de verbodsbepalingen met betrekking tot het vervoer van beschermde dieren en planten (artikel 3.6 lid 2) en de verboden in artikel 3.5 lid 5 en artikel 3.10 lid 1C om planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Voor de overtreding van deze verboden heeft u een ontheffing nodig.

### **C1.3 Geen andere bevredigende oplossing**

Wij zijn van oordeel dat voldoende is aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossing bestaat. Wetenschappelijk onderzoek is nodig om inzicht te verkrijgen in de populatiestructuur van beschermde planten en dieren. Het verzamelen, opkweken en oogsten van zaad is noodzakelijk om de populatie van plantensoorten te kunnen versterken. De alternatieven hiervoor bestaan uit het verspreiden van maaisel of het uitplanten van volwassen planten, die minder effectief zijn dan het verspreiden van opgekweekt zaad.

Voor de activiteit het uitzaaien of uitplanten in het kader van populatieversterking of herintroductie is geen ontheffing noodzakelijk zolang het gaat om inheemse soorten. Alleen indien het exoten betreft is een ontheffing noodzakelijk op basis van artikel 3.34. Er is terecht voor dit onderdeel geen ontheffing aangevraagd.

#### **C1.4 Wettelijk belang van het project**

De voorgenomen activiteiten zijn volgens de aanvraag nodig 'Ter bescherming van wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats' en/of 'Onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van soorten of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten'.

Wij zijn van oordeel dat het wettelijk belang, zoals weergegeven in de aanvraag, voldoende is aangetoond. Inzicht in evolutionaire aanpassingen, voortplantingsbiologie en genetische diversiteit gebaseerde methoden kan helpen om duurzaam herstel van populaties te bereiken. De ontheffing wordt verleend om wetenschappelijk onderzoek mogelijk te maken. De projecten van Science4Nature hebben ook een rol in onderwijs, door te laten zien hoe complex en mooi de interacties tussen soorten zijn, en hoe belangrijk het is om die te herstellen.

#### **C1.5 Toetsing aan overige vereisten**

Op basis van de Wnb<sup>19</sup> houden wij bij onze besluiten rekening met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied. Ook nemen we regionale en lokale bijzonderheden mee in de overweging. Wij zien geen aanleiding om aan de gevraagde ontheffing extra voorschriften te verbinden op basis van artikel 1.10, derde lid Wnb.

Wij wijzen u er op dat u op basis van artikel 3.27 Besluit natuurbescherming het houden van levende planten moet administreren, als deze vallen onder de bijlage IV bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn.

#### **C1.6 Zorgplicht blijft altijd gelden**

Ongeacht wat in het besluit is weergegeven geldt altijd de zorgplicht, zoals deze is weergegeven in de Wnb<sup>20</sup>. De zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dieren, planten en hun directe leefomgeving.

### **D Slotconclusie**

De ontheffing van de verbodsbepalingen om beschermde planten te plukken, verzamelen, te onwortelen of af te snijden en om (delen van) beschermde planten en dieren onder zich te hebben of te vervoeren, kan op basis van de wettelijke en beleidsmatige regels worden verleend. De gunstige staat van instandhouding van de betrokken soorten wordt niet aangetast.

Wij zijn van oordeel dat voor het doel van het project geen andere bevredigende oplossing is waarbij minder negatieve effecten op de beschermde soort optreden. Daarnaast zijn wij van oordeel dat er een wettelijke belang is om de negatieve effecten op de betrokken soort te rechtvaardigen. Daarom verbinden wij wel voorschriften aan de ontheffing.

---

<sup>19</sup> Art. 1.10, derde lid Wnb

<sup>20</sup> Art. 1.11, eerste en tweede lid Wnb